

An Evaluation on Ideas of Undergraduate College Students about Turkish Pop Music through Metaphor Analyse

Lisans Öğrencilerinin Türkçe Pop Müziğe Yönelik Düşüncelerinin Metafor Analizi Yoluyla Değerlendirmesi

Ali AYHAN¹, Enes Furkan DANACI², Serap Yağmur İLHAN²

Abstract

When music genres in societies is considered conceptually, it can be said each music genre meant something else for every individual. If we think those concepts as metaphors, it is possible to reveal that every person has different simulation about each music genre. In this study undergraduate college students were asked "According to you which concept simulates Turkish Pop Music?". Through the answers, metaphors were indexed and it was found about which concepts simulates Turkish Pop Music and what kind of means it had according to undergraduate college students. The sample groups included 50 undergraduate college students studying in Education Faculty Music Teaching department, 50 undergraduate college students studying in Fine Arts and Design Faculty Music Department, 40 undergraduate college students studying in Education Faculty Primary School Teaching and 60 undergraduate college students studying in School of Economics Department of Business in Inonu University (n=200). With regard to data results 67,5 % concrete, 27,5 % abstract concepts came out. When metaphors examined generally, it can be seen Turkish Pop Music was labeled as unimportant, meaningless and unnecessary. In this study, finally it was defended that the popular music performed in societies had to simulate the society structure, and it needed to have strong and meaningful content in terms of expression strength.

Citation Information

Ayhan, A., Danacı, E. F., İlhan, S. Y., (2016). An Evaluation on Ideas of Undergraduate College Students about Turkish Pop Music through Metaphor Analyze. *Turkish Journal of Arts and Social Sciences*, 2(2), 1-10.

Kaynakça Bilgisi

Ayhan, A., Danacı, E. F., İlhan, S. Y., (2016). Lisans Öğrencilerinin Türkçe Pop Müziğe Yönelik Düşüncelerinin Metafor Analizi Yoluyla Değerlendirmesi *Turkish Journal of Arts and Social Sciences*, 2(2), 1-10.

Key Words

Turkish Pop Music
Popularity
Metaphor

Article Info

Received: 05.10.2016
Accepted: 29.12.2016
Online Published:31.12.2016

¹ Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı, ali.ayhan@inonu.edu.tr,

² İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, enesfurkandanaci@gmail.com, serapyagmur.ilhan@ogr.inonu.edu.tr

Özet

Toplumlar içerisinde müzik türleri kavramsal olarak düşünüldüğünde; bireyler açısından her bir müzik türünün farklı bir anlam ifade ettiği söylenebilir. Bu kavramları metafor olarak düşünürsek her bireyin, her bir müzik türüne dair farklı benzetimleri ortaya çıkacaktır. Bu çalışmada, lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilere “Türkçe pop müzik sizin için hangi kavramla benzeşmektedir” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan metaforlar dizinlenerek Türkçe pop müziğin lisans düzeyinde ne gibi kavramlarla benzeştiği, ne gibi anlamlar ifade ettiği ortaya konulmuştur. Çalışmanın örneklem grubu İnönü Üniversitesi’nde lisans düzeyinde öğrenim gören, 50 Eğitim Fakültesi, müzik öğretmenliği programı öğrencisi, 50 Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, müzik bölümü öğrencisi, 40 Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği programı öğrencisi ve 60 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, işletme bölümü lisans öğrencilerinden oluşturmaktadır(n=200). Elde edilen verilere göre %67,5 somut, %27,5 oranında ise soyut metaforlar ortaya çıkmıştır. Metaforların genel olarak anlamlarına bakıldığında ise Türkçe pop müziğin önemsiz, anlamsız, gereksiz olarak anlamlandırıldığı görülmektedir. Çalışmada son olarak toplumlarda icra edilen popüler müzik türlerinin; toplum yapısıyla benzeşmesi gerektiğine; ifade gücü bakımından güçlü ve anlamlı bir içeriğe sahip olması görüşleri savunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Türkçe Pop Müzik, Popülarite, Metafor

Giriş

Müzik türleri, toplumların kültür oluşumunda önemli etkileri olan sanatsal kavramlardır. Toplumlarda sanata verilen önem kültür kavramını da doğrudan etkileyebilmektedir. “Kültür, nesilden nesile aktarılan bir miras durumundadır. Bu miras birike birike toplumsal bir hal almaktadır. Toplumsallaşma, kültürün gerçek anlamda aktifleşmesiyle mümkündür. Kültür olmadan toplumsallaşma olgusunun ortaya çıkması oldukça zordur. Toplumun mihenk taşı olan kültür, kitleleri de bir arada tutmaktadır.”(Kırık ve Korkmaz, 2014: 58). Bu anlamda toplumlarda icra edilen müzik türlerinin kültürel öğeleri ne derece temsil edebildiği üzerinde durulması gerekir.

Popüler müzikler geniş kitlelere hitap edebilme özelliğine sahiptir. “Günümüz toplumsal yaşamında oldukça geniş yer tutan, popüler kültürün de en önemli unsurlarından biri olan popüler müzik; tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de müzik endüstrisinin en önemli kaynaklarından biri konumuna gelmiştir”(Özeren, 2005: 1). Özellikle gelişen teknoloji, medya iletişim araçlarını da etkilemeye başlamıştır.

Daha önceleri çoğunlukla çeşitli firmalar ve medya yayın organları tarafından belirlenerek topluma popüler olarak sunulan müzik türlerinin çeşidi günümüzde internet üzerinden yayın yapan araçlar ve kullanılan iletişim araçlarının çeşitliliğinin artmasına doğru orantılı olarak değişmeye başlamıştır. “Burada modernizmin izlediği değişken süreç çok önemlidir. Çünkü modern ve post modern süreçler, farklı yaşam algılamalarıyla birbirine girmiş, nereye gideceği henüz netleşmeyen belirsiz bir zaman doğurmuştur.”(Aydar, 2014: 803). Bu belirsizlik toplumlar içerisinde icra edilen popüler müzik türlerini etkilediği gibi buna bağlı olarak, her geçen gün daha da farklılaşan toplumsal yaşam biçimleri de müzik değerleri açısından etkilemektedir.

Toplum yaşamında popüler olan müzik türlerine bakıldığında özellikle genç kesimin beğenisine hitap eden bir tür olarak “Türkçe pop müzik” göz önünde durmaktadır. “Müzik beğenisi araştırmalarına bakıldığı zaman müzik ve duygu üzerine yapılan çalışmalar ile müzik beğenisi çalışmalarının yakın ilişkisi hemen belirginleşir.”(Erdal, 2009: 188).

Müzik beğenileri müziğin türü, ritmi, sözleri gibi kavramlara göre değişebilmektedir. “Türkçe pop müzik” türüne bakıldığında son zamanlarda ritmik ve melodik yapıları benzer, sözleri tek düze olan şarkıların müzik sektörüne kanalize edildiği görülmektedir. “Popüler Kültür, kitle iletişim araçlarının sürekli devinim halinde tanıttığı tüketim metasını, toplumun arzu ve kimliğine müdahale ederek yaygınlaştırmayı hedefler”(Öğüt, 2008: 6).

“Popüler kültür, en genel anlamıyla hızlı üretilen ve hızlı kaybolan, tarihsel önem, derinlik ya da süreklilik iddiası olmayan, elitlik özelliği taşımayan, ortalama insanların sahip olduğu kültürel özellikler olarak ele alınmaktadır” (Çiftçi, 2010: 152). Bu doğrultuda popüler tüketim kültürü ürünleri

olarak düşünülebileceğimiz anlamsız sözler ve kaliteden yoksun müziksel alt yapılara sahip olan Türkçe pop müzik şarkıları, her geçen gün müzik piyasasında tüketime sunulmaktadır. Kaliteden yoksun bu şarkılar dijital medya organları aracılığıyla hızla yayıldığı gibi; akabinde bir başkası üretilerek piyasaya sürülmesiyle birlikte eskisinin etkisi de hızla kaybolmaktadır.

Sanat ve kültür değerlerinden uzak, sadece maddi gelir kaygısı ile üretilen bu tarzda türler topluma popüler kavramı altında dayatılmaktadır. "Popüler müzik, eğlence sektörünün malzemesi ve gündelik yaşamın müziği olduğundan, üretim ve tüketimi kapitalist sistemin karmaşıklığına paraleldir." (Angı, 2013: 73). "Bir popüler kültür ürünü olarak pop müzik tamamen halka ait bir olgu değildir. Popüler müzik, bir yandan yarattığı gününbirlik starlar aracılığıyla özellikle alt kültür gençleri için bir umut sunmakta; diğer bir yandan belirli holdinglerle yaptığı ticari arlaşımlar ile kitlesel tüketim sürecine katkıda bulunmaktadır" (Sayın, 2006:1).

Araştırmanın Amacı

Araştırmada örneklem gruplarına yöneltilen metafor sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler ile Türkçe pop müzik türünün ülkemizde toplumsal yapı içerisinde nasıl bir kavramsal yapıda olduğunun ortaya çıkarılması; Türkçe pop müziğin toplum kültürünü yansıtabilme açısından güçlü ve zayıf yönleri ile ilgili bir durum tespitinin yapılması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden kaynak tarama, nicel araştırma yöntemlerinden ise anket uygulaması yapılmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Çalışmanın örneklem gruplarına uygulanmak üzere metafor sorusu içeren kısa bir anket formu hazırlanarak lisans düzeyinde öğrenim gören 200 öğrenciye uygulanmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni lisans öğrencilerinden oluşturmaktadır. Örneklem grubu ise 2016-2017 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi'nde lisans düzeyinde öğrenim gören 50 eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı öğrencisi, 50 güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü öğrencisi, 40 eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği programı öğrencisi ve 60 iktisat fakültesi işletme bölümü lisans öğrencisinden oluşturmaktadır (n=200). Çalışmada yer alan örneklem gruplarının evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırma probleminin çözümü için araştırmaya katılan öğrencilerden araştırmanın veri toplama aracılığıyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Tablo 1. Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet ve Alan bilgisi dağılımı

| | Cinsiyet | | Alan Bilgisi | | |
|--------|----------|-----|--------------|-----|-----|
| | f | % | f | % | |
| Erkek | 82 | 41 | Alan içi | 100 | 50 |
| Kadın | 118 | 59 | Alan dışı | 100 | 50 |
| Toplam | 200 | 100 | Toplam | 200 | 100 |

Tablo 1 deki verilere göre ankete katılan öğrencilerin %41'i erkek(82), %59'u ise kadın(118) olarak görülmektedir. Yine tabloda müzik alanından olan ve olmayan öğrencilerin dağılımının eşit olduğu gözlenmektedir.

Tablo 2. Alan bilgisi ayrıntıları

| Lisans Programı | | |
|--------------------|-----|-----|
| | f | % |
| Eğitim Müzik | 50 | 25 |
| GSF Müzik | 50 | 25 |
| Sınıf Öğretmenliği | 40 | 20 |
| İşletme | 60 | 30 |
| Toplam | 200 | 100 |

Tablo 2 deki verilere bakıldığında ankete katılan öğrencilerin dağılımları %25 eğitim fakültesi müzik öğretmenliği(50), %25 GSF müzik bölümleri(50), %20 sınıf öğretmenliği(40) ve %30 işletme bölümü(60) öğrencileri olarak görülmektedir.

Tablo 3. Ankete katılan alan öğrencilerinin cinsiyet dağılımı

| Cinsiyet | | |
|----------|-----|-----|
| | f | % |
| Erkek | 48 | 48 |
| Kadın | 52 | 52 |
| Toplam | 100 | 100 |

Ankete katılan müzik eğitimi alan öğrencilerin cinsiyet dağılımları tablo 3 de yer almaktadır Buna göre %48 erkek ve % 52 kadın oranında katılımcı olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Ankete katılan alan dışı öğrencilerinin cinsiyet dağılımı

| Cinsiyet | | |
|----------|-----|-----|
| | f | % |
| Erkek | 34 | 34 |
| Kadın | 66 | 66 |
| Toplam | 100 | 100 |

Ankete katılan müzik eğitimi almayan öğrencilerin cinsiyet dağılımları tablo 3 de yer almaktadır Buna göre %34 erkek ve % 66 kadın oranında katılımcı olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Soyut ve Somut Metaforlar Toplam Listesi

| | f | % |
|--------|-----|------|
| Somut | 135 | 67,5 |
| Soyut | 54 | 27 |
| Boş | 11 | 5,5 |
| Toplam | 200 | 100 |

Tablo 5 de ankete katılanların verdikleri metafor örneklerinin %67,5 inin somut(135) %27 sinin soyut(54) metafor örnekleri verdiği görülmektedir. Katılımcılar %5.5 oranında metafor örneğini boş bırakmışlardır.

Tablo 6. Soyut ve Somut Metaforlar Alan Listesi

| | f | % |
|--------|-----|-----|
| Somut | 79 | 79 |
| Soyut | 19 | 19 |
| Boş | 2 | 2 |
| Toplam | 100 | 100 |

Tablo 6 da müzik eğitimi alan öğrencilerin verdiği metafor örneklerinin soyut ve somut olarak sınıflandırılmasına ilişkin oranlar görülmektedir. Buna göre %79 somut ve %19 oranında soyut metafor örnekleri verildiği görülmektedir. Ayrıca % 2 oranında katılımcılar metafor örneğini boş bırakmışlardır.

Tablo 7. Soyut ve Somut Metaforlar Alan Dışı Listesi

| | f | % |
|--------|-----|-------|
| Somut | 56 | 56,0 |
| Soyut | 35 | 35,0 |
| Boş | 9 | 9,0 |
| Toplam | 100 | 100,0 |

Tablo 7 de müzik eğitimi almayan öğrencilerin verdiği metafor örneklerinin soyut ve somut olarak sınıflandırılmasına ilişkin oranlar görülmektedir. Buna göre %56 somut ve %35 oranında soyut metafor örnekleri verildiği görülmektedir. Ayrıca % 9 oranında katılımcılar metafor örneğini boş bırakmışlardır.

Tablo 8. Alan Metaforları

| Metafor | f | Metafor | f | Metafor | f |
|-------------------------------------|---|-------------------------|---|-----------------------------------|---|
| Anlamsız | 2 | Elektrik süpürgesi | 1 | Salaş kıyafet | 2 |
| Araba | 1 | Ergenlik dönemi | 1 | Salata | 1 |
| Araba lastiği | 1 | Eşya | 1 | Sanatsallık içermeyen müzik | 1 |
| Astım hastası | 1 | Gıda, beste hastası | 1 | Serap | 1 |
| Ayakkabı | 1 | Gökkuşluğu | 1 | Sevgi | 1 |
| Ayna | 1 | Günlük dalgalanmalar | 1 | Sınavda kullanılmayan fazla kalem | 1 |
| Balon | 1 | Hızlı tren | 1 | Sigara | 1 |
| Bardak | 1 | Izdırap | 1 | Silgi | 1 |
| Baş ağrısı | 1 | İçi boş kutu | 1 | Stres atmak | 1 |
| Beyin yorgunluğu | 1 | İlaç | 1 | Sünger | 1 |
| Bezelye | 1 | Kâğıt | 2 | Şenlik | 2 |
| Biber gazı | 1 | Kâğıt tutuşması | 1 | Şişe | 1 |
| Yemeğin ısıtılıp tekrar yenmesi | 2 | Kahve | 1 | Tartı | 1 |
| Boş kutu | 1 | Kalem | 2 | Temelsiz bina | 1 |
| Boş teneke | 1 | Karpuz | 1 | Teneke | 1 |
| Bukalemun | 1 | Kelebek | 1 | Tereyağı | 1 |
| Büyük bir havuz | 1 | Keman | 1 | Topal bir at | 1 |
| Çerçöp | 1 | Keman dinlemek | 1 | Toprak | 1 |
| Çilek-domates | 1 | Kırık cam | 1 | Tren | 4 |
| Çürük elma | 1 | Kulak dinlendirme | 1 | Uçurtma | 2 |
| Galoş | 1 | Kulak dolgunluğu | 1 | Uhu | 1 |
| Denizdeki dalga | 1 | Kutu | 1 | Vazgeçilmezlerden biri | 1 |
| Dikkat çekmeye çalışan öğrenci | 1 | Makinalı tüfek | 1 | Virüs | 2 |
| Domates biber | 1 | Mantar | 1 | Yamaç paraşütü | 1 |
| Dondurma | 1 | Mutluluk | 1 | Yaprak | 1 |
| Dönme dolap | 1 | Okyanus canlıları keşfi | 1 | Yılan | 1 |
| Duygusal kişiliğini bulamamış insan | 1 | Otoban | 1 | Yıldız | 1 |
| Eğlence amaçlı müzik | 1 | Otobüs tutamacı | 1 | Boş | 2 |
| Eğlenmek | 1 | Panayır | 1 | | |
| Elbise | 1 | Sakız | 1 | | |

Tablo 8 de müzik eğitimi alan öğrencilerin “Türkçe pop müzik sizin için hangi kavramla benzeşmektedir” sorusuna verilen yanıtlar görülmektedir. Soyut ve somut metaforların bir arada yer aldığı tabloda neredeyse her birey farklı bir metafor ortaya koymuştur. Ortak benzetim olarak en yüksek değer (n=4) tren metaforu olarak gözlenirken; anlamsız, yemeğin tekrar ısıtılıp yenmesi, salaş kıyafet, kâğıt uçurtma, şenlik, kalem ve virüs metaforlarında ise değer 2 olarak görülmektedir. Metaforların genel anlamlarını değerlendirdiğimizde birçok maddede somut ve soyut olmak üzere olumsuz kavramlar ile eşleştiği görülmektedir. Ömrü kısa olan bir kelebek, tutuşan bir kâğıt, topal bir at, otobüs tutamacı, kullanılıp atılan galoş, virüs, arada sırada patlayan araba lastiği gibi metaforların bulunduğu tablodaki verilere bakılarak müzik eğitimi alan öğrencilerin Türkçe pop müziğe bakış açılarının eleştirel bir boyutta olduğunu söyleyebiliriz. Aynı tabloda eğlence amaçlı müzik, panayır, yıldız, kulan dinlendirme, gökkuşluğu, hızlı tren, denizdeki dalga gibi metaforlar da yer almaktadır. Bu metaforlardan yola çıkılarak Türkçe pop müziğin genel olarak kısa süreli keyif veren bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Müzik eğitimi alan öğrencilerin Türkçe pop müziği eğlence ve vakit geçirme

amaçlı olarak dinledikleri fikrine varılabilir. Tabloda yer alan Stres atmak, mutluluk gibi kavramlar da bu görüşü desteklemektedir. Son olarak müzik eğitimi alan öğrencilerin metaforları incelendiğinde Türkçe pop müziğin zaman geçirmek için dinlenen, tüketim felsefesi ile sürekli değişen, çoğunlukla kaliteden yoksun, kalıcı özelliklere sahip olmaktan yoksun, farklı kavramlar ile benzeşebilen bir müzik türü olduğu genellemesi yapılabilir. Bu genellemeden yola çıkılarak sadece günü kurtarıp popülerite sağlayarak dinleyicileri kısa süreli etkileyen bir müzik türü olarak göz önünde duran Türkçe pop müzik icracılarının kalite ve kalıcılık kavramları üzerinde de düşünmesi gereklidir. Yenisi çıktığında eskisi anında unutulmuş günü birlik parçalardan çok akılda kalıcı, söz, müzik, alt yapı ve çekilen kliplerinde tüm bu içeriğe uyumlu olması açısından anlamlı, toplum kültürüyle de bütünleşik şarkılar üretilmelidir.

Tablo 9. Alan dışı Metaforları

| Metafor | f | Metafor | f | Metafor | f |
|---------------------------------------|---|-------------------------------|---|----------------------------|---|
| Ahtapot | 1 | İlaç | 1 | Stres atmaya birebir | 1 |
| Aktif yaşam | 1 | Kafa dağıtıcıdır | 1 | Stres topu | 1 |
| Anlamsız | 2 | Kahve gibi,bir dinlenme arası | 1 | Su | 2 |
| Aptallık | 1 | Kalem | 1 | Suyun akışı | 3 |
| Arabesk hayatın gerçek yönü ve aynası | 1 | Kendine yabancılaşmak | 1 | Şekerli sakız | 1 |
| Aşk | 3 | Kırık kalp | 1 | Teknoloji | 1 |
| Ayakkabı çekeceği | 1 | Konfeti | 1 | Trajedi | 1 |
| Aynı kitabı defalarca okumak | 1 | Kpss kitabı | 1 | Turşu | 1 |
| Bitmiş pil | 1 | Kuru gürültü | 1 | Türkü | 1 |
| Bomba | 1 | Kuş sesleri | 1 | Uçan yıldızlar | 1 |
| Bulut | 2 | Küçük bir oyuncak | 1 | Uzay | 1 |
| Çubuk kraker | 1 | Kültürümüzü bozan altyapı | 1 | Ülkü gibi salınan gelincik | 1 |
| Deniz | 1 | Lamba | 1 | Vazgeçilmez | 1 |
| Dereceli gözlük | 1 | Lunapark | 1 | Yağmur damlası | 1 |
| Disko topu | 1 | Migren | 1 | Yapboz | 1 |
| Dizel araç | 1 | Motorsiklet | 1 | Yaprak sesleri | 1 |
| Domates | 1 | Mum | 1 | Yaşam biçimi | 1 |
| Dondurma üzerine tereyağı | 1 | Mutlu iken pamuk şeker yemek | 1 | Yıldız | 1 |
| Eğlence | 3 | Mürekkebi bitmiş kalem | 1 | Hayat tarzı | 1 |
| Enerji | 1 | Önemsiz | 2 | Hiç | 1 |
| Eskimiş şarap | 1 | Özgürlük | 1 | Huzur | 3 |
| Eti browni | 1 | Para | 2 | İdare eder | 1 |
| Frambuazlı pasta-çikolata | 1 | Patlayan şeker | 2 | Saçmalık | 1 |
| Gıda | 1 | Planör | 1 | Saman alevi | 1 |
| Gül | 1 | Rahatlık | 1 | Soğuk içecek | 1 |
| Hayal | 2 | Rüzgar | 1 | Boş | 9 |
| Sonsuza dek uçan bir kuş | 1 | | | | |

Tablo 9 da müzik eğitimi almayan öğrencilerin Türkçe pop müzik sizin için hangi kavramla benzeşmektedir? sorusuna verilen yanıtlar görülmektedir. Soyut ve somut metaforların bir arada yer aldığı tabloda neredeyse her birey yine farklı bir metafor ortaya koymuştur. Ortak benzetim olarak en yüksek değer (n=3) suyun akışı, aşk, eğlence ve huzur metaforlarında tespit edilirken tren metaforu olarak gözlenirken; bu kez anlamsız, su, bulut, önemsiz, para, patlayan şeker ve hayal metaforlarında değer 2 olarak görülmektedir. Alan eğitimi alan öğrencilerde metafor sorusunda sadece 2 kişi boş yanıt vermişken, alan dışı öğrencilerin sonuçlarında bu sayı 9 olarak gözlenmektedir. Alan dışı öğrencilerin öne sürdüğü metaforların genel anlamlarını değerlendirdiğimizde yine birçok maddede somut ve soyut olmak üzere olumlu ve olumsuz kavramlar ile eşleştiği görülmektedir. Bitmiş pil, migren, aptallık gibi olumsuzluk belirten metaforların bulunduğu tablodaki verilere bakılarak müzik eğitimi almayan öğrencilerin de Türkçe pop müziğe bakış açılarının eleştirel bir boyutta düzeyde söyleyebiliriz. Dinledikleri müzik türünün hangi kavramla benzeşebildiği konusunda 9 kişi hariç büyük oranda metafor örnekleri ortaya çıkmıştır. Aynı tabloda konfeti, disko topu, eğlence, kuş sesleri, eti browni, enerji, aşk gibi metaforlar da yer almaktadır. Bu metaforlardan yola çıkılarak

Türkçe pop müziğin müzik eğitimi almayan öğrencilerde genel olarak eğlence amaçlı olarak dinlenen bir müzik türü olduğu söylenebilir. Genel olarak müzik eğitimi almayan öğrencilerin metaforları incelendiğinde Türkçe pop müziğin yine kısa süreli kavramlarla benzeştirildiği, kalıcı kavramlarla çok az benzeştirildiği söylenebilir. Her iki grubunda sonuçlarında bu ortak payda tespit edilmiştir. Tablo 9 da yer alan kültürümüzü bozan alt yapı metaforu ile yine üretilen müzik türlerinin toplum yaşamında etkili olduğu bilincine varılması gerekir. Toplumun kültür ve sanat değerlerini hiçe sayan müzik türleri üretilerek piyasaya ticari amaçla sürülmektedir. Sosyal medya üzerinden hızla yayılan kalitesiz müzik türleri algıları kalite seçimine kapalı olan bireyleri olumsuz bir şekilde etkileyebilmektedir. Sürekli bir değişim halinde bir yenisiyle değiştirilerek çoğu zaman gürültü kirliliğinde öteye gitmeyen müzik türleri toplumların kültürel yapısına da ilerleyen süreçlerde olumsuz etkilerde bulunmaktadır. Sadece zaman geçirmek günü kurtarmak amaçlı yapılan müzik türlerinin toplum kültürünün bir parçası olamayacağı bilinci ile şarkılar bestelenmelidir.

Tablolardan elde edilen veriler özellikle genç yaşta bireylerin çoğunlukla dinlediği müzik türünü Türkçe pop müzik olarak göstermektedir. Adaylara yöneltilen anket sorularında yer alan ve diğer seçeneği ile adayların belirttiği sonuçları gösteren tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 10. Dinlenen Müzik Türleri

| | Müzik Öğrencileri | | Öteki Programlar | | Genel Toplam | |
|-------------|-------------------|----|------------------|----|--------------|------|
| | f | % | f | % | f | % |
| Türkçe Pop | 64 | 64 | 68 | 68 | 132 | 66 |
| Arabesk | 34 | 34 | 26 | 26 | 60 | 30 |
| THM | 69 | 69 | 18 | 18 | 87 | 43,5 |
| Rock | 35 | 35 | 20 | 20 | 55 | 27,5 |
| Arabesk Rap | 0 | 0 | 3 | 3 | 3 | 1,5 |
| TSM | 57 | 57 | 15 | 15 | 72 | 36 |
| Caz | 49 | 49 | 9 | 9 | 58 | 29 |
| Rap | 6 | 6 | 12 | 12 | 18 | 9 |
| Klasik | 58 | 58 | 30 | 30 | 88 | 44 |
| Yabancı Pop | 41 | 41 | 41 | 41 | 82 | 41 |
| Hip Hop | 7 | 7 | 10 | 10 | 17 | 8,5 |
| Diğer | 12 | 12 | 16 | 16 | 28 | 14 |

Tablo 10 incelendiğinde ankete katılan kişilerin dinlediği müzik türleri görülmektedir. Tabloda müzik eğitimi alan ve öteki programlarda okuyan öğrencilerin en çok dinlediği müzik türüne bakıldığında Türkçe pop müziğin öteki programlarda ilk sırada müzik eğitimi alan öğrencilerde ise ikinci sırada olduğu gözlenmektedir. Genel toplam sütunu incelendiğinde ise Türkçe pop müziğin 200 kişilik örneklem grubu içerisinde %66(n=132) gibi büyük bir oranla ilk sırada yer aldığı gözlenmektedir. Müzik eğitimi alan öğrencilerin sonuçları incelendiğinde THM, TSM, Klasik, Caz, ve yabancı pop gibi farklı sayıda müzik türlerinde yüksek oranlarda sonuçlar gözlenmektedir. Öteki programların sütunu incelendiğinde ise yabancı pop, klasik, arabesk, rock gibi müzik türlerinde %20 ile %41 arasında oranlarda sonuçlar gözlenmektedir. Yine tabloda arabesk rap türünde öteki programlarda okuna örneklem grubunda %3 gibi bir oran gözlenmektedir. Ancak müzik eğitimi alan örneklem grubunda bu tür ile ilgili veri bulunmamaktadır. Tabloyu genel toplam sütunu ile özetleyecek olursak Türkçe pop müziği dışında müzik eğitimi alan örneklem grubunun büyük oranda katkılarıyla en çok dinlenen müzik türleri THM, Klasik, TSM, Klasik ve Yabancı pop olarak değerlendirilebilir. Genel toplamda ise en düşük veri Hip hop, arabesk rap gibi türler olarak görülmektedir.

Tablo 11. Diğer Müzik Türleri Sonuçları

| Tür | f |
|-------------------------------|---|
| Soundtrack ve dünya müzikleri | 2 |
| Kürtçe | 1 |
| Funk- Etnik Müzik | 1 |
| Reggy-Ballade | 1 |
| Türkü | 3 |
| R&B | 2 |
| Özgün | 4 |
| Metal | 1 |
| Latin Müzik | 1 |
| Opera | 1 |
| Ritm-Blues | 1 |
| Arapça | 2 |
| Güzel olan her şey | 1 |
| İlahi | 3 |
| Karadeniz Türküsü | 1 |
| Slow | 3 |

Tablo 11 de adaylara verilen anketlerde yer alan diğer müzik türleri seçeneğine ait sonuçlar görülmektedir. Tabloda Arapça, Kürtçe, Karadeniz Türküsü gibi farklı bölgelerde icra edilen müzik türleri yer almaktadır. Ayrıca yine funk, blues, latin, R&B, metal gibi türler de tabloda yer almaktadır. Tabloda ilahi(n=3) dini müzik türü olarak yer alırken, özgün müzik(n=4) en fazla diğer dinlenen müzik türü olarak görülmektedir. Soundtrack(film müziği) ve dünya müzikleri, slow müzik tarzları da diğer dinlenen müzik türleri olarak yer almıştır.

Tablo 10 ve tablo 11 deki verilere bakıldığında hemen hemen her tarzda müziğin lisans öğrencileri tarafından dinlendiği sonucuna varılabilir. Ancak en büyük oran Türkçe pop müzik olarak gözlenmiştir.

Sonuçlar ve Öneriler

Gerek yayın organlarında gerekse de sosyal medya sitelerinde popüler olarak algılanan her müzik türünün eleştirel bir bakış ile değerlendirilmesi gereklidir. Türkçe pop müzik soyut ve somut kavramlara dönüştürülerek bu çalışma ile lisans düzeyinde incelenmiştir.

Ana teması Türkçe pop olan bu çalışmada bireylerin Türkçe pop ile ilgili görüşlerinin alınabilmesi için metafor analizi yapılmıştır. Yapılan çalışmada metafor analizinin yanı sıra dinlenen müzik türleri ile ilgili de kısa bir anket uygulaması yapılmıştır. Böylelikle lisans düzeyinde öğrenim gören bireylerin Türkçe pop müziğe bakış açıları saptanabildiği gibi öğrencilerin hangi müzik türlerini dinledikleri konusunda bir durum tespiti yapılmıştır. Buna göre:

Yapılan çalışma sonucunda lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin dinlediği müzik türleri arasında en yüksek oran müzik eğitimi alan ve almayan her iki grupta da Türkçe pop olarak görülmektedir. Dinlenen diğer müzik türlerinde en yüksek diğer oranlar THM, TSM, Klasik, yabancı pop, rock ve arabesk gibi türlerde yoğunlaşmaktadır. Genel olarak dinlenen müzik türlerine dair verilere bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğu kaliteli müzik dinleme eğilimindedir. Bu sonuçtan yola çıkılarak lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin dinledikleri müzik türü konusunda seçici bir davranış gösterdiği söylenebilir.

Çalışmanın ana başlığı olan metafor analizine dair verilere bakıldığında yine iki grup arasında Türkçe pop ile ilgili benzer sonuçlar görülmektedir. İki grupta yer alan toplam 200 lisans öğrencisinin vermiş olduğu metafor örneklerinin büyük çoğunluğu Türkçe pop müzik türüne dair olumsuz görüşleri ortaya koymaktadır. Lisans öğrencilerine göre kalıcı olmaktan uzak, gelip geçici olarak görülen Türkçe pop müziğin, ülkemizde genellikle eğlence amaçlı, müzikaliteden yoksun, ticari amaçlar doğrultusunda üretilen bir müzik türü olduğu gözlenmektedir. Verilen metafor örneklerinde Türkçe

pop müziğin benzetildiği kavramlara göre ortaya konulan bu sonuçlar müzikalite konusunda Türkçe pop müzik ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir.

Bir toplum içerisinde icra edilen müzik türleri, her yaştan ve her kesimden bireye hitap etmektedir. İcra edilen müzik türlerinden özellikle popüler olan müzik türleri genellikle toplum içerisinde genç kesimi hedef almaktadır. Bu müzik türleri lisans düzeyinde öğrenim gören gençlerin algılarına, eleştirel bir düzeyde hitap edebildiğine dair sonuçlar bu çalışmada ortaya konulmuş ve ciddi eleştirel metaforlarda çalışmada tablolarda yer almıştır. Eleştirme yetisi henüz gelişmemiş olan bireylerin de rahatlıkla ulaşabildiği bir sosyal çevre içerisinde yaşanan bir çağda, icra edilen Türkçe pop müzik türünün kalite açısından genel yapısına dikkat edilmelidir. Kültür ve sanat kavramları çerçevesinde ele alınması gereken bu konu müzikalite açısından önem arz etmektedir.

Söz ve müzik bütünlüğü açısından uyumsuz olan, ticari amaçlı olarak toplumun kültürel değerlerini yansıtmaktan uzak bir şekilde sunulan kalitesiz müzik türleri eleştirel bakış açısına sahip olmadan dinlenildiğinde zamanla toplumun kültürel yapısını olumsuz etkileyecek durumların ortaya çıkmasına sebep olabilir. Bu anlamda, Türkçe pop müziğin genel olarak eğlence ve ticari kaygılarla üretilen bir müzik türü olduğuna dair güçlü eleştiriler metaforlar ile ortaya konulmuşken, toplumdaki yetişkin bireyler olarak kalitesiz müziği küçük yaştaki bireylerden uzak tutmak gereklidir. Sadece ses ve müzik yoluyla değil, kalitesiz şarkılara çekilen anlamsız, kültürel bir değer taşımayan klipler ile aynı zamanda görsel bir kirliliği de yansıtabilen örnekler de var iken popüleritenin kültürel boyutta ne gibi etkilerinin olacağı üzerinde önemle düşünülmelidir.

Çalışmada olumsuz metaforların yanında olumlu metaforların da ortaya konulduğu gözlenmektedir. Bunlar yoluyla da söylenebilir ki lisans düzeyinde öğrencilerin eleştirel bakış açılarında güzel duyguları çağrıştıran Türkçe pop müzik şarkıları da üretilmektedir. Bu anlamda kaliteli örneklerin çoğaltılabilmesi için eleştirilerin doğru ve yerinde yapılması gereklidir.

Müzik eğitimi yoluyla bireyler yetiştirebilmek için müzik türlerinden faydalanılmaktadır. Özellikle küçük yaşta bireylerin eğitiminde önemli bir yeri olan müzik eğitiminde çocuklara öğretilen şarkı seçimi oldukça önemlidir. Her tarzda şarkıya algıları açık olan bireylerin doğru yönlendirilerek kaliteli müzik dinleme alışkanlığı zamanla kazandırılabilir.

Ülkemizde popüler türlerden birisi olan Türkçe pop müziğin yaş gruplarına göre sınıflandırılarak dinletilmesi bu anlamda önemlidir. Söz ve müzik yapısı yanı sıra yukarıda da belirtildiği gibi klipler ile de popüler bir yapı içerisinde topluma tüketim amaçlı sunulan bu müzik türünün kaliteli ve yaş seviyesine uygun olanlarına öğrencileri yönlendirmek toplumun kültürel değerlerinin müzik sanatı yoluyla aktarımına olumlu katkıları olacağı düşünülebilir.

Lisans düzeyinde öğrencilerin görüşleri doğrultusunda ele alınan Türkçe pop müziğin toplum içerisinde icrasında, popülerliğin yanında müzikalite konularında da etkili olması gerekliliği ortaya çıkmıştır. “Müzikaliteden yoksun bir müzik, zamanla yerini bir başkasına bırakır” sonucuna da ulaşabileceğimiz bu çalışmada ülkemizde ticari kaygının müzik kalitesini düşürdüğü bariz bir şekilde görülmektedir. Bu çalışma ile ortaya konulan sonuçlar çerçevesinde, ticari kaygı ile üretilen Türkçe pop şarkıların, küçük yaştaki bireylerin algılarından uzak tutulması gerekli görülmüştür.

Sürekli popülerite kavramı içerisinde bir yenisinin ortaya çıkarılarak eskisinin aniden tüm etkisinin kaybolmasına sebep olan bir müzik türü kalıcılık iddiasında bulunamaz. Bu sebeple güzel metaforları çağrıştıran örneklerin çoğaltılarak, kalitesiz metafor örneklerinin azaltılması Türkçe pop müzik türünün gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Kaynakça

- Angı, Ç. E. (2013). Müzik Kavramı ve Türkiye’de Dinlenen Bazı Müzik Türleri. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 2(10), 59-81.
- Aydar, D. (2014). Popüler Kültür ve Müzik Üzerine. *The Journal of International Social Research*, 7(33), 800-807.
- Çiftçi, E. (2010). Popular Culture. *Populer Music and Music Education. Journal of Education Faculty*, 12(2), 149-161.
- Erdal, B. (2009). Müzik Tercih ve Kişilik İlişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35(2), 188-196.
- Kırık A. M. & Korkmaz, M., (2014). Popüler Kültür ve Küreselleşme Ekseninde Pop Müzikte Yozlaşma Sorunu. *International Refereed Journal of Music Researches*, 2(1). 1-13.
- Öğüt, Ç. G. (2008). *Popüler Kültürün Toplumsal Etkileri ve Pop Sanat*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, İzmir.
- Özeren, A. (2005). *Popüler Müzik ve Toplumsal Yaşam Kalitesi*. II. Ulusal İletişim Öğrencileri Sempozyumu, 17-18.
- Sayın, G. (2006). *Bir Popüler Kültür Ürünü Olarak Türk Pop Müzik Videolarının Anlatı Yapısı ve Biçimsel Özellikleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Ankara.

EK-1

Türkçe Pop Şarkılar Üzerine Görüş Değerlendirme Anketi

Demografik Bilgiler

Cinsiyet: Erkek () Kadın () **Yaş:** **Doğum Yeri:**

Dinlediğiniz Müzik Türleri:

- () Türkçe Pop () Rock () Caz () Klasik () Hip hop
() Arabesk () Arabesk Rap () Rap () Yabancı Pop
() THM () TSM () Diğer.....

Metafor Örneği Sorusu: Türkçe Pop Müzik sizin için hangi kavramla benzeşmektedir(metafor). Bir kelime ile ifade etmek isteseydiniz hangi kavramları kullanırdınız? (Örnek: Türkçe pop müzik benim için balon gibidir.)

Metafor Örneği:.....